

Ciril Zlobec

**Iz cikla
„Ljubezenske
in druge pesmi
o smrti“**

NAVADEN DAN: 9. 8. 1970

Danes je povsem navaden dan:
še dež, ki pada vse od jutra,
je krotak kot spokorjeni volk
brata svetega Frančiška;
snoči pa (okoli polnoči, poroča radio)
planil je izza zaves neba,
postajal vse bolj zver,
potem divjal vso noč,
v Kranju je z debelo točo
luknjal strehe starim hišam
in avtomobilom, tudi novim,
uničil sadno drevje, vse posevke
in pobil na tisoče veselih škorcev,
ki so gnezdili med krošnjami kostanjev.

Zdaj pa, gledam ga,
je že spet ves kot spokorjeni volk,
od jutra že krotak namaka
žejno zemljo. Kmetje,
razen kranjskih, so veseli,
še malo, pravijo, še malo, do noči,
turisti in politiki
pa si želijo sonca in jasnine:
eni so vnaprej, z zaupanjem, plačali morje,
drugi pa stojijo že na prstih,

da bi videli poljub stoletja
 v sredo
 v Moskvi
 med Kosiginom in Brandtom,
 na Srednjem vzhodu ustavitev ognja,
 novo upanje za svet
 in za obe strani prekopa
 (kot poroča radio),
 in moj dvajsetletni sin
 mi v pismu žuga z avtostopa po zahodu,
 da je našel sled za pravo revolucijo
 in da je že skrajni čas... o bog,
 kako navaden dan je danes,
 če bi bil še mlad in bi imel
 »še vse življenje pred seboj«,
 bi ga obesil v opustele krošnje
 okleščenih kostanjev sredi Kranja
 — skromen nadomestek
 za vse tiste tisoče veselih škorcev,
 ki jih je nocoj pobila toča
 (debela kakor jajce, je poročal radio).
 Tako pa še napiti se ne morem
 in ves dan samo strmim v ta dež
 in mislim pesmi,
 a brez svetle duše blagega Frančiška,
 ki je tudi na tak dan znal biti
 volku in smrti brat.

ZDRAVICA Čisto malo otožnosti
 na dnu nocojšnjega večera.

Nikoli nisva je poznala,
 nikoli ni bilo je v naju,
 le nocoj, v tej sreči,
 svetli in težki kakor zlata ruda,
 ko se ta podoba časa
 je nagnila z nama proti soncu,
 ko sva si napila z njo,
 se je nekaj zatemnikalo na dnu.

Na dnu kozarca ostane sled,
 če dolgo bil napolnjen je do vrha.
 Eks, do dna!

na zdravje tej otožnosti
 na dnu nocojšnjega večera,
 na najin praznik, žena.

NEKROLOG
(prijatelju)

Cilj JE!

Celo daljava in smer vklesani sta
že v prvi obcestni kamen vsakega začetka.
In tako začneš živeti SVOJO pot.

Potem,
ko prvič in vse druge kratе
sedež na obcestni kamen,
se ti zmerom bliže in bliže,
vse do tvojih trudnih nog
prikotali spoznanje:
Ne cilj, le POTOVANJE je pomembno.

Ohrabren in prvokrat res moder,
vstaneš in
obstaneš:
Vsak prispe do konca,
ves začuden si priznaš,
ko s prepotenim čelom nepričakovano
butneš ob ledene prsi
SMRTI.

VSE POTI
SO PAST

Ne ubežimo jim: vse poti so past.
Vse peljejo naprej. Zato se kdaj
potuhnem, zamižim, z dlanmi zakrijem
si oči, ha-ha, si pravim kot otrok,
pa me ne vidijo, in potem, miže,
se vračam, vračam skozi moška leta,
skozi vso mladost, otroštvo, tudi
rojstvo, skozenj stopim kakor žarek
skoz meglò, ni začetek, se začudim,
pot je tudi še za njim, skozi spomin
očeta, matere še pelje složno, potlej
se razširi, zmerom širša je in pod
nogami vse bolj topla, vsa porasla z mahom,
skoraj travnik, nič ne utruja, še se
vračam, vračam in vse bolj izgubljam sebe
in pot.

Potem se spomnim, da mižim,
čisto se boš zgubil, si očitam, v strahu
se pokličem, si prisluhnem in potem še
v večjem strahu v vse smeri se kličem
in po glasu, ki vse teže me dohaja, vem,

da sem vse bolj in bolj povsod, na vzhodu
in zahodu in naravnost proti jugu,
tam me je največ, na jugu, vračanja so
zmerom proti jugu, in v teh toplih, davnih
krajih juga se poiščem, se spet zberem,
preizkusim, če sem ves spet v sebi: ho,
ho-ho, si še zakličem, in ko se tudi odmev
ves vrne vame, stresem s sebe strah, odprem
oči, joj, videli so me potuhnjenca, ob
meni so čakali, ko sem bežal proti
jugu.

Stečem, hitro, moram jim zabrisati
ta beg, nikoli ne bi oprostili mi teh
toplilih krajev juga.

Vračam se upehan,
tokrat proti severu, poti so past,
vse peljejo naprej in jaz se vračam
in vračajoč pobiram — joj, začenja me mraziti —
svojo toplo senco, ki sem odmetaval jo
na svojem slepem begu proti jugu, ves
premražen le še svojo toplo senco s tega
bega, drugega ničesar več ne najdem,
niti rojstva, te meglice, ni več na tej
poti vračanja, ne otroštva, ne mladosti, ne
teh moških let, ne tega dne, ne tega hipa,
vse je ena sama gladka, ravna pot, nesramna
past, pokrita s travo, upanjem, ljubeznijo,
nesramna past, to veš, past, tvoj konec,
hladna, bela ledeniška stena konca
tebe in poti, da še spomin za tabo
komaj preživi toploto tvojega telesa.